

Огляд ситуації на банківському ринку України

за 12.16.2017-25.06.2017

Ключові події

- КМУ на підставі рекомендацій НБУ прийняв рішення про збільшення капіталу ПАТ «КБ «Приватбанк» на 38,5 млрд. грн. Також протягом аналізованого періоду завершено аудит банку компанією EY, а його Голова Правління написав заяву про відставку.
- Розмір золотовалютних резервів на початок червня 2017 року склав 17,62 млрд. дол. США, з яких 68% – вкладення в цінні папери, 18% – СПЗ.
- На офіційному сайті НБУ опублікована інформація щодо платіжного балансу та валового зовнішнього боргу країни станом на 01.04.2017, а також зазначені показники за квітень. Згідно з опублікованими даними, в квітні дефіцит рахунку поточних операцій склав 146 млн. дол. США; кумулятивний дефіцит з початку року – 1,3 млрд. дол. США. Платіжний баланс в зазначеному періоді було зведено з профіцитом, що, в тому числі, пов'язано з надходженням чергового траншу від МВФ (екв. 996 млн. дол. США).
- У травні споживча інфляція збільшилася на 1,3 в.п. (у порівнянні з квітнем) – до 13,5%, що пов'язано, в першу чергу, із зростанням адміністративно-регульованих цін та тарифів (небазова інфляція склала 20,7%, проти 17,7% в квітні). Ціни виробників демонструють тенденцію до зниження, хоча і залишаються високими (ІЦВ становив 27,1%, проти 35,6% в квітні).
- На початок квітня 2017 року валовий зовнішній борг країни становив 113,643 млрд. дол. США, що в цілому відповідає його розміру на початок року. Короткостроковий зовнішній борг за станом на 01.04.2017 р. (по залишковим строками погашення в межах одного року) склав 46,19 млрд. дол. США, з яких 27,95 млрд. дол. США – кредити, 1,9 млрд. дол. США – боргові цінні папери.
- Державна служба статистики України опублікувала зведені дані про фінансові результати (результати діяльності) компаній в розрізі галузей економіки за підсумками 2016 роки (73,4% аналізованих підприємств продемонстрували позитивний фінансовий результат), а також ряд інших показників стану економіки.
- Згідно з даними Держстату, на початок червня 2017 року ЄДР було зареєстровано 1,2 млн. підприємств, з яких майже 15 тис. – акціонерні товариства.
- Зростання ВВП України в I кварталі 2017 року по відношенню до аналогічного періоду 2016 року склало 2,5% (раніше за попередніми оцінками Держстату зростання ВВП України склало 2,4%). Номінальний ВВП в січні-березні 2017 року склав 583,88 млрд. грн. (13,721 тис. грн. на людину), зміна дефлятора – 25,1%.
- Аудиторська компанія EY не підтвердила в річному звіті раніше озвучену представниками НБУ цифру про частку інсайдерських кредитів в балансі ПАТ КБ «Приватбанк».
- КМУ затвердив бюджетну резолюцію на 3 роки, після чого документ «Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки» був переданий до Верховної Ради.
- На офіційному сайті НБУ опублікований третій «Звіт про фінансову стабільність».

Важливі нормативно-правові акти

- 22.06.2017 р. прийнято Постанову НБУ №57 «Про затвердження Змін до Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп».
- 16.06.2017 р. прийнято Постанову НБУ №56 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України». Відповідним документом регулятор спростив процедуру капіталізації банків та порядок припинення банківської діяльності.
- 15.06.2017 р. прийнято Постанову НБУ №55 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України». Зазначеним документом Національний банк змінив порядок здійснення операцій з валютними цінностями для банків і їх клієнтів.
- 15.06.2017 р. прийнято Постанову НБУ №54 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України». Відповідним документом НБУ запровадив можливість надання фізичним особам індивідуальних валютних ліцензій в електронній формі.
- 15.06.2017 р. прийнято Постанову НБУ №53 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України», якою змінено тарифи на розрахункове обслуговування Національним банком.
- 13.06.2017 р. прийнято Постанову НБУ №52 «Про затвердження Змін до Положення про порядок видачі юридичним особам ліцензії на надання банкам послуг з інкасації».
- На офіційному сайті НБУ зареєстрований Проект постанови НБУ, яким пропонується спростити порядок відкриття і ведення рахунків клієнтів банків і здійснення безготівкових розрахунків (передбачається можливість скасування печаток як обов'язкового реквізиту на документах).
- Верховна Рада України відправила у комітет для доопрацювання на повторне перше читання законопроект №6027 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення довіри між банками і їх клієнтами».
- У Верховній Раді зареєстровано законопроект №6573 («Про платіжні системи та переказ коштів в Україні в частині винагороди під час проведення еквайрингу»), яким пропонується знизити банківську комісію interchange, а також загальну банківську комісію за обслуговування карткових операцій.

Тимчасові адміністрації та ліквідації

- Прийнято рішення про ліквідацію ПАТ «Діамантбанк» (Рішення НБУ №394-рш від 22.06.2017 р.). При цьому, 1,1 млрд. грн. активів і зобов'язань банківської установи 23.06.2017 р. відступлено приймаючому банку – АТ «ТАСкомбанк».

Загальний обсяг коштів, акумульованих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, за станом на 01.06.2017 р. склала 12,87 млрд. грн. За даними прес-служби ФГВФО, на початок червня 2017 року Установою подано 4,148 тисяч заяв про порушення законодавства встановлених під час роботи в неплатоспроможних банках (на суму понад 323,16 млрд. грн.). У травні від ліквідованих банків Фонд отримав 662,8 млн. грн., з яких 346,9 млн. грн. – надходження від реалізації активів, 295,5 млн. грн. – від погашення кредитів. Ще 20,4 млн. грн. (сумарно) ФГВФО отримано від управління активами проблемних банків (оренда) та погашення цінних паперів. При цьому, в січні-травні 2017 року надходження до Фонду від регулярного збору склали 1 676,55 млн грн. За словами директора-розпорядника ФГВФО К.Ворушиліна до кінця 2017 реалізація активів проблемних банків буде здійснюватися Фондом виключно через систему «ProZorro.Продажі».

Грошово-кредитний ринок

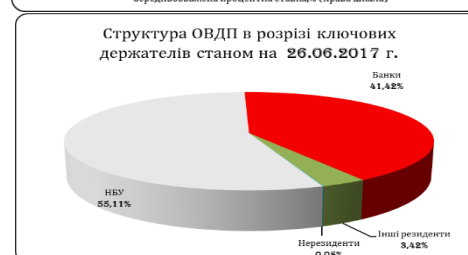
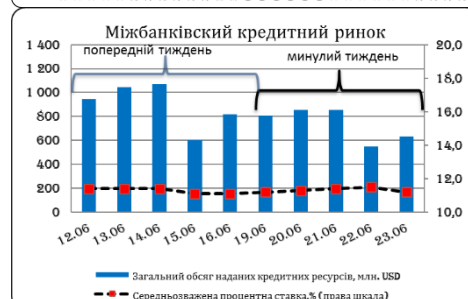
Згідно з інформацією, опублікованою на офіційному сайті НБУ, в травні обсяг грошової бази практично не змінився і склав 368,25 млрд. грн., відносно стабільним також залишився обсяг готівки поза банками (300,9 млрд. грн.). При цьому, чисті вимоги НБУ до нерезидентів (чисті зовнішні активи) в зазначеному періоді зросли на екв.8,27 млрд. грн. (до екв.193,8 млрд. грн.). На фоні активних кроків по конвертації банками зовнішніх боргів в капітал, продовжує збільшуватися обсяг чистих зовнішніх активів банківської системи, а заборгованість банківського сектору перед регулятором – скоротилася. Кредитування реального сектору здійснюється, переважно, в рамках відносин з клієнтами що діяли раніше (рефінансування заборгованості), а попит населення та підприємств обмежується високими процентними ставками по кредитах і, зазвичай, завищеними вимогами з боку банківських установ. За даними НБУ, на початок червня 2017 року обсяг корпоративного кредитного портфеля банків склав 814,6 млрд. грн. («-» 5,5 млрд. грн. за місяць), роздрібно – 154,1 млрд. грн. («+» 0,2млрд. грн.). В цілому, ситуація на грошово-кредитному ринку в аналізованому періоді відображала поточні тренди в економіці.

Банки продовжують утримувати значний обсяг коштів на коррахунках, хоча скорочують вкладення в депозитні сертифікати НБУ та ОВДП. Обсяги міжбанківських операцій дещо знизилися, а їх основу складають угоди з хеджування валютних ризиків (операції типу валютний SWAP або прирівняні до них). На ранок 26.06.2017 р. обсяг вкладень банків в депозитні сертифікати НБУ склав 57,2 млрд. грн.; обсяг заборгованості платоспроможних банків по кредитах регулятора на відповідну дату склала 13,8 млрд. грн. (загальна заборгованість банківської системи – 57,2 млрд. грн.). В аналізованому періоді НБУ задоволено 12 заявок банківських установ на отримання кредитів рефінансування на загальну суму 401 млн. грн. Загальний обсяг ОВДП в обігу за вказаний період зменшився на 0,63 млрд. грн. – до 676,9 млрд. грн. станом на 26.06.2017 р.; обсяг інвестицій банківської системи в зазначені інструменти за відповідний період скоротився на 0,6 млрд. грн. (до 280,4 млрд. грн.). Параметри первинного ринку державних запозичень істотних змін не зазнали. В результаті проведених аукціонів з первинного розміщення ОВДП (13.06.2017 р. і 20.06.2017 р.) розміщено папери внутрішнього державного боргу на суму 1,33 млрд. грн. ОВДП в іноземній валюті в зазначеному періоді не розміщувалися. На вторинному ринку в аналізованому періоді укладено 444 угоди з ОВДП на загальну суму 8,5 млрд. грн. (основний обсяг угод здійснюється на біржовому ринку).

Станом на 23.06.2017 р.:

- середня ставка по депозитах ФО в національній валюті склала 15,1% (-);
- середня ставка по депозитах ФО в іноземній валюті склала 4,1% (↓);
- середня ставка по депозитах ЮО в національній валюті склала 8,5%(↓);
- середня ставка по депозитах ЮО в іноземній валюті склала 2,2% (↑);
- середня ставка по кредитах ФО в національній валюті склала 28,7% (↓);
- середня ставка по кредитах ЮО в національній валюті склала 13,1% (↓);
- середня ставка по кредитах ЮО в іноземній валюті склала 6,5 (↑).

Відображено зміни порівняно з 12.06.2017 р.

26.06.2017	UAH	USD	EUR
3 міс.	14,66	3,19	1,90
6 міс.	15,45	3,74	2,46
9 міс.	15,01	4,04	2,48
12 міс.	15,68	4,45	3,17

Індекс депозитних ставок (розраховується НБУ і компанією Thomson Reuters) демонстрував різноспрямовані тенденції. При цьому, коливання процентних ставок по депозитах (у структурі Індексу) було несуттєвим.

Валютний ринок

Ситуація на валютному ринку країни в аналізованому періоді була прогнозованою. Іноземна валюта повернула більшу частину втрачених раніше позицій, а її подальший тренд залишається невизначеним.

Опублікована раніше НБУ інформація про динаміку та структуру золотовалютних резервів може свідчити про помірну здатність регулятора впливати на валютний ринок в короткостроковому періоді. При цьому, дані про масштаби і структуру готівкового та безготівкового валютного ринку можуть свідчити про досягнення певного рівноважного значення (курсового балансу) в поточному періоді.

Завершення опалювального сезону і значний обсяг експорту продукції АПК (в лютому-травні обсяги реалізації були вищими, ніж в аналогічному періоді попередніх 2 років) призвело до формування надлишкової пропозиції валюти з боку реального сектору. Крім того, протягом травня українці продали банкам іноземної валюти на 449,2 млн. дол. США більше, ніж придбали (805,2 млн. дол. США проти 356 млн. дол. США). Надлишки пропозиції валюти в аналізованому періоді викупувалися Національним банком, що сприяло зміцненню золотовалютних резервів. У той же час, ризик для валютної ліквідності держави залишається високим, в зв'язку з погіршенням сальдо рахунку поточних операцій, неритмічністю надходжень коштів від зовнішніх донорів/кредиторів (надходження траншів від МВФ і євроструктур в значній мірі залежатиме від виконання урядом країни досягнутих домовленостей), а також неврегульованістю на поточний момент ситуації в частині перегляду умов погашення єврооблігацій, придбаних РФ та угод з Газпромом.

Ситуація навколо міжнародних спорів за участю України/компаній держсектору, як і раніше, залишається невизначеною, незважаючи на заявлений оптимізм щодо проміжного рішення арбітражу. Міністерство фінансів України 23.06.2017 р. подало до британського Апеляційного суду необхідні документи для ініціювання апеляційного оскарження рішення суду щодо єврооблігацій на суму 3 млрд. дол. США. Це дозволить відкласти винесення остаточного рішення в рамках зазначеного спору на час розгляду апеляції. Гривня залишається чутливою до валютного ризику, що обумовлено як макроекономічними факторами, так і вразливістю національної валюти до дій окремих кредиторів / інвесторів.

